

CRNA GORA  
SKUPŠTINA  
**Odbor za ljudska prava i slobode**  
Broj: 00-  
Podgorica, 27. novembar 2018. godine

**INFORMACIJA**  
**SA SASTANKA PREDSJEDNIKA ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE**  
**DR HALILA DUKOVIĆA SA KONSULTANTKINJOM UNICEF-A**  
**BRANKOM PAVLOVIĆ,**  
**održanog u Podgorici 23. novembra 2018. godine**

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode dr Halil Duković sastao se sa konsultantkinjom UNICEF-a Brankom Pavlović 23. novembra 2018. godine.

Sastanku je prisustvovala i Ana Dautović koja je zadužena za monitoring i evaluaciju prava djeteta u Predstavništvu UNICEF-a u Crnoj Gori.

Sastanak je održan u okviru konsultativnog procesa povodom izrade Strategije za ostvarivanje prava djeteta u Crnoj Gori za period 2019- 2023. godina, koju priprema Radna grupa sačinjena od predstavnika nadležnih ministarstava, ustanova i organizacija. Ovaj proces se sprovodi uz tehničku pomoć Ministarstva rada i socijalnog staranja, Predstavništva UNICEF-a u Crnoj Gori i konsultantkinje Branke Pavlović. Osnov za pripremu novog strateškog dokumenta za djecu u Crnoj Gori koji se očekuje do kraja prvog kvartala 2019. biće preporuke sadržane u Zaključnim zapažanjima Komiteta UN za prava djeteta iz juna ove godine, Izvještaju o evaluaciji sistema za praćenje stanja dječjih prava u Crnoj Gori za period 2014-2017. koji je, na zahtjev UNICEF-a, pripremila *Coram International at Coram Children's Legal Centre* i Izvještaju o implementaciji prethodnog Nacionalnog plana akcije za djecu.

Konsultantkinja Branka Pavlović je postavila brojna pitanja u vezi sa aktivnostima Odbora za ljudska prava i slobode posvećenim zaštiti prava djeteta, kao i o društvenom položaju djece u Crnoj Gori. Interesovala se za sljedeće:

- Koliko Odbor za ljudska prava i slobode ima mogućnosti da se bavi pravima djeteta, sa kojim subjektima saraduje i kakav je položaj djece u Crnoj Gori?
- Na koji način se ostvaruje saradnja sa Zaštitnikom ljudskih prava i sloboda Crne Gore?
- Da li Odbor neposredno saraduje sa Savjetom za prava djeteta, da li ima direktne kontakte sa djecom, njihovim predstavnicima ili organizacijama koje su djeca osnovala?
- Da li se još neki od skupštinskih odbora bavi pravima djeteta?
- Koje grupacije djece su najviše pogođene siromaštvom?
- Koje prioritetne aktivnosti bi trebalo preduzeti u narednom periodu u cilju daljeg poboljšanja položaja djece u Crnoj Gori?
- Da li u programskim strateškim dokumentima prioritet treba da budu preventivne aktivnosti ili mjere usmjerene na rješavanje postojećih problema, posebno onih koji zahtijevaju hitnost u postupanju?
- Na koji način bi trebalo postupiti po preporuci Komiteta UN za prava djeteta kojom se sugeriše da finansijsko i materijalno siromaštvo nikada ne smiju biti jedino opravdanje za izdvajanje djeteta iz roditeljskog staranja?
- Na koji način se realizuje obrazovanje romske djece, da li se primjenjuju niži kriterijumi u odnosu na drugu djecu?
- Da li postoje planovi za programsko budžetiranje kako bi se jasno utvrdilo koliko sredstava se izdvaja za djecu i poboljšanje njihovog položaja?

Predsjednik Odbora dr Halil Duković je dao sveobuhvatne, iscrpne i detaljne informacije o pravima djeteta u Crnoj Gori. Saopštio je da se Odbor za ljudska prava i slobode dugi niz godina, shodno Planu aktivnosti, posvećeno bavi zaštitom i promocijom prava djeteta. Kroz multisektorski pristup i izuzetnu saradnju sa Vladom Crne Gore, nadležnim ministarstvima, Zaštitnikom ljudskih prava i sloboda Crne Gore, UNICEF-om i drugim međunarodnim organizacijama sa sjedištem u Crnoj Gori, kao i sa nevladinim organizacijama, Odbor je doprinio napretku ostvarenom u oblasti prava djeteta. Napredak je posebno vidljiv u zakonodavnoj oblasti, ali i u praktičnoj primjeni donešenih zakona. Ukazao je da su kampanje koje su realizovali Vlada Crne Gore i UNICEF, a kojima se pridružio i Odbor za ljudska prava i slobode značajno doprinijele promjeni svijesti i poboljšanju položaja djece u našoj državi. Pored razmatranja izvještaja Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore koji daju realnu sliku stanja ljudskih prava, održavanja kontrolnih i konsultativnih saslušanja na kojima se prati stepen realizacije preporuka Zaštitnika i Zaključaka Skupštine, ovaj Odbor je prepoznat po posjetama koje realizuje radi praćenja stanja ljudskih prava. Na taj način Odbor je posjetio brojne institucije koje se bave zaštitom djece, među kojima su dnevni centri za djecu sa smetnjama u razvoju, Centar „1. jun“, Mala grupna kuća u Bijelom Polju i Dječji dom „Mladost“.

Najavio je sjednicu Odbora na kojoj će biti održano Konsultativno saslušanje Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore i resornih ministara o implementaciji Akcionog plana za sprovođenje Strategije za prevenciju i zaštitu djece od nasilja od 2017-2021. godine i Preporuka iz Izvještaja o evaluaciji sistema za praćenje stanja dječjih prava u Crnoj Gori. Takođe, Odbor u kontinuitetu preduzima aktivnosti na praćenju realizacije preporuka Komiteta UN za prava djeteta, a nedavno je razmotrio Zaključna zapažanja Komiteta UN za prava djeteta iz juna 2018. godine.

Predsjednik Duković je ocijenio da je saradnja sa Zaštitnikom ljudskih prava i sloboda veoma dobra i intenzivna. Zaštitnik u izvještajima realno prikazuje stanje ljudskih prava, a Odbor i Skupština Zaključcima ojačavaju preporuke Zaštitnika. Ukazao je na zajedničke aktivnosti i izdvojio Regionalni sastanak parlamentarnih radnih tijela nadležnih za ljudska prava i prava djeteta sa ombudsmanima za djecu zemalja regiona na temu: „Prava djeteta-unapređenje položaja djeteta u cilju zaštite od svih vidova eksploatacije“, iz januara 2014. godine što je bio doprinos Crne Gore Kampanji Savjeta Evrope „Jedno od petoro“. Podsjetio je da je Odbor ukazivao i na određene manjkavosti u radu institucije Zaštitnika koje su se odnosile na nedovoljne kapacitete, što je kasnije potvrđeno i u Izvještaju Evropske komisije o Crnoj Gori. Nakon toga, Ombudsman je preduzeo niz mjera na poboljšanju stanja što je rezultiralo značajnim napretkom u radu ove Institucije.

Upoznao je sagovornicu da Odbor ne ostvaruje neposrednu saradnju sa Savjetom za prava djeteta i da u Savjetu nije zastupljen predstavnik Skupštine, ali se preko resornog ministra mogu dobiti sve potrebne informacije o radu ovog tijela. Mišljenja je da bi Savjet trebalo da bude vidljiviji u javnosti.

Kada je riječ o kontaktima sa djecom, predsjednik Duković je saopštio da su djeca iz Dječjeg doma „Mladost“ i Centra „1. jun“ učestvovala na sjednici Odbora i u skladu sa članom 12 Konvencije o pravima djeteta imala pravo da pitaju poslanike o pitanjima koja ih se tiču. Nedavno su i srednjoškolci iz Nikšića, takođe, posjetili ovaj Odbor.

Pored Odbora za ljudska prava i slobode, pravima djeteta, shodno njihovoj poslovničkoj nadležnosti, beve se i skupštinski Odbor za rodnu ravnopravnost, Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje i Odbor za prosvjetu, nauku, kulturu i sport.

Uz ocjenu da je u proteklom periodu ostvaren značajan napredak u zaštiti prava djeteta u Crnoj Gori, Duković je istakao da su siromaštvom pogođene pojedine grupe djece, među kojima se izdvajaju djeca iz romskih porodica. Veliki naponi su uloženi u njihovo obrazovanje što je preduslov za poboljšanje životnog standarda i društvenu inkluziju, pa se u narednom

periodu očekuju konkretni i vidljivi rezultati. Obezbiđeni su im besplatni udžbenici, prevoz do škole, besplatno obrazovanje, stipendije za srednjoškolce i studente, što ih je značajno podstaklo na nastavak školovanja. Smatra da se primjenjuju identični kriterijumi prema svim učenicima.

Predsjednik Odbora je zaključio da će poboljšanje ekonomske situacije u cijeloj državi doprinijeti većem stepenu uživanja ljudskih prava. Smatra da je u narednom periodu potrebno izdvajati više sredstava za djecu, poboljšati kvalitet inkluzivnog obrazovanja, povećati broj asistenata u nastavi i pružiti veću podršku porodici, posebno kada je prisutno nasilje kako djeca ne bi bila žrtve loših porodičnih prilika. Naročito je važna podrška i zaštita djece u prvim godinama života kada se formira njihova ličnost. Takođe, očekuje da će zaživjeti Socijalni karton i da će isti biti integrisan sa drugim bazama podataka kako bi se posjedovala prava slika stanja na osnovu čega će se preduzimati neophodne mjere za poboljšanje ranjivih grupa stanovništva. Uvjeran je da je za dijete najbolje da odrasta u porodičnom okruženju i da sve institucije treba da daju podršku porodicama kako bi se stvorili uslovi u kojima djeca mogu sigurno da odrastaju. Zaključio je da se za unapređenje položaja djece u Crnoj Gori izdvajaju značajna budžetska sredstva raspoređena po resornim ministarstvima koja realizuju brojne aktivnosti što je doprinijelo vidljivo napretkom u ovoj oblasti koji je prepoznat i u državi, ali i od relevantnih međunarodnih partnera.

**SEKRETAR ODBORA**

Slava Burić

**PREDSJEDNIK ODBORA**

dr Halil Duković